INSON QADRINI YUKSALTIRISH VA ERKIN FUQAROLIK

Mauzerova Shirinoy Bahriddinovna

Termiz Davlat Pedagogika instituti Jismoniy madaniyat va san'at fakulteti

1-kurs magistranti

ANNOTATSIYA Ushbu maqolada inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etishning ijtimoiy siyosiy,huquqiy hamda ma'naviy asoslari yoritiladi.Inson huquq va erkinliklarini ta'minlash,qonun ustuvorligini mustahkamlash,adolatli jamiyat barpo etish dadavlat va jamiyat institutlarining o'zaro hamkorligi tahlil qilinadi.Fuqarolik jamiyati institutlari, nodavlat notijorat tashkilotlar, ommaviy axborot vositalari va mahallaning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni ochib beriladi.Shuningdek,ochiqlik va oshkoralik,ijtimoiy faollik, mas'uliyat, tashabbuskorlik va jamoatchilik nazoratini kuchaytirish orqali xalq manfaatlariga xizmat qiluvchi boshqaruv tizimini shakllantirish masalalari asoslanadi. Maqolada islohotlarning inson manfaatlariga yo'naltirilganligi, davlat xizmatlari sifati, ijtimoiy himoya va barqaror taraqqiyotga erishish yo'llari ilmiy-nazariy jihatdan yoritilib, amaliy xulosalar beriladi.

KALIT SO'ZLAR: inson qadri, fuqarolik jamiyati, erkin jamiyat, xalqparvar davlat, huquqiy davlat, demokratiya, adolat, qonun ustuvorligi, inson huquqlari, erkinlik, shaxs erkinligi, ijtimoiy adolat, davlat va jamiyat, jamiyat taraqqiyoti, barqaror rivojlanish, siyosiy islohotlar, huquqiy islohotlar, ijtimoiy islohotlar, ochiqlik, oshkoralik, jamoatchilik nazorati, fuqarolik faolligi, ijtimoiy faollik, tashabbuskorlik, mas'uliyat, davlat boshqaruvi, samarali boshqaruv, davlat xizmatlari, xizmatlar sifati, raqamli boshqaruv, electron hukumat, nodavlat notijorat tashkilotlar, NNT, ommaviy axborot vositalari, OAV, so'z erkinligi,

fikrlar xilma xilligi, mahalla, mahalla instituti, ijtimoiy hamkorlik, hamjihatlik, ijtimoiy himoya, kambag‘allikni qisqartirish, bandlik, mehnat huquqi, ayollar huquqlari, gendertenglik, yoshlar siyosati, yoshlar faolligi, ta’lim sifati, sog‘liqni saqlash, ijtimoiy kafolatlar, adolatlisud, sud-huquqtizimi, korrupsiyaga qarshi kurash, halollik, shaffoflik, hisobdorlik, davlat manfaatlari, xalq manfaatlari, xalq bilan muloqot, ochiq muloqot, ishonch, ijtimoiy barqarorlik, milliy taraqqiyot, milliy manfaatlar, fuqarolik mas’uliyati, vatanparvarlik, ma’naviy qadriyatlar, huquqiy madaniyat, siyosiy madaniyat, islohotlar samaradorligi.

Mazkur nutqda mamlakat rahbari kelgusi besh yil uchun ustuvor yo'nalishlarni belgilab berar ekan, yurtimizda yashayotgan har bir fuqaroning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlari eng oliy qadriyat ekanligini alohida ta’kidlab o'tdi. Ma’ruzaning e’tiborli jihatlaridan biri shundaki, Yangi O'zbekiston Taraqqiyot strategiyasida birinchi o'ringa shaxs, inson qadri yuqori o'ringa qo'yilib, “inson –jamiyat – davlat” degan yangi tamoyil asosida davlat va jamiyat boshqaruvini tashkil etadi. Bir so'z bilan aytganda, amaliy natija, inson manfaati, uning qadr-qimmati bosh
maqsadga aylangan. Tan olib aytish joizki, o'tgan besh yilda ijtimoiy sohani rivojlantirish borasida qator tizimli islohotlar amalga oshirildi va ijobiy natijalarga erishildi, biroq shu bilan birga mazkur sohada samarali mexanizmlarni yaratishga to'sqinlik qilayotgan qator muammo va kamchiliklar ham yo'q emas. Kelgusi besh yilda bu borada ijtimoiy yo'nalishdagi islohotlar alohida ahamiyatga ega, albatta. O'tgan yillar mobaynida ijtimoiy sohada amalga oshirilgan ishlarga nazar soladigan bo'lsak, ijtimoiy himoya va doimiy yordamga muhtoj shaxslar bilan ishlashning “Temir daftar”, “Ayollar daftari”, “Yoshlar daftari” kabi yangicha ishlash mexanizmi joriy etildi. Ijtimoiy nafaqa bilan ta’minlanadigan aholi soni qariyb 1,5 barobar oshirildi. Qayd etilganidek, ushbu taraqqiyot strategiyasi yetti yo‘nalishdan iborat. Birinchi yo‘nalish inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etishga qaratilgan. Inson

qadrini ulug‘lash, har kimning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlarini ta’minlash mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlarning ustuvor yo‘nalishiga aylandi. Shuningdek, ushbu yo’nalishni amalga oshirish uchun quyidagi maqsad va vazifalar belgilab berildi:

1-maqsad:
Mahalla instituti faoliyatining samaradorligini oshirish, uni jamoatchilik boshqaruvi va nazoratining tayanch bo‘g‘iniga aylantirish.
2-maqsad: Xalq deputatlari Kengashlarini hududlarda mavjud muammolarni hal qilishdagi asosiy bo‘g‘inga aylantirish.
3-maqsad: Mahalliy davlat hokimiyati organlari faoliyatining institutsional asoslarini zamon talablariga moslashtirish.
4-maqsad: Davlat boshqaruvi organlari faoliyatini “fuqarolarga xizmat qilishga yo‘naltirish” tamoyili asosida transformatsiya qilish.
5-maqsad: Ixcham, professional, adolatli, yuqori natijadorlikka xizmat qiladigan davlat boshqaruvi tizimini joriy qilish.
6-maqsad: Davlat boshqaruvi tizimida ma’muriy apparatni ixchamlashtirish va ish jarayonlarini maqbullashtirish.
7-maqsad: Mamlakatimizdagi islohotlarni izchil davom ettirishda Oliy Majlis palatalari va siyosiy partiyalar rolini yanada oshirish.
8-maqsad: Norma ijodkorligi jarayonini modernizatsiya qilish, qonunchilik hujjatlarining qat’iy ijrosini ta’minlash.
9-maqsad: “Elektron hukumat” tizimini rivojlantirish, elektron davlat xizmatlarining ulushini 100 foizga yetkazish hamda byurokratiyani bartaraf etish.
10-maqsad: Davlat fuqarolik xizmati tizimini zamonaviy standartlar asosida tashkil etish.
11-maqsad: Xalq bilan muloqotning mexanizmlarini takomillashtirish.
12-maqsad: Ta’sirchan jamoatchilik nazoratini amalga oshirishning tashkiliy-huquqiy asoslarini takomillashtirish.

Bu yo‘nalish doirasidagi vazifalar o‘tgan besh yil davomida inson qadr-qimmati va uning qonuniy manfaatlarini ta’minlashga qaratilgan keng ko‘lamli islohotlarning uzviy davomi bo‘ladi, ularni yangi pog‘onaga ko‘taradi. Xususan, Taraqqiyot strategiyasi va uni 2022 yilda amalga oshirish bo‘yicha “yo‘l xaritasi”ning 3-bandida mahallaning “faol” modelini joriy etish hamda har bir fuqarolar yig‘inini aholi muammolarini bevosita hal qilish, hududni rivojlantirish uchun zarur resurs va imkoniyatlar bilan ta’minlash ko‘zda tutilgan. Buning uchun kelgusida davlat funksiyalarining katta qismi markazdan hududlarga o‘tkaziladi. Har bir mahallada hokim yordamchisi lavozimi joriy etiladi. Tuman byudjeti qo‘shimcha manbalar bilan ta’minlanib, mahallaning alohida jamg‘armasi shakllantiriladi. Markaziy idoralar transformatsiya qilinib, ixcham va samarali boshqaruv tizimi yaratiladi, bir xil yo‘nalishdagi vazifalarni amalga oshirayotgan idoralar optimallashtiriladi. Ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal qilishda fuqarolar o‘zini o‘zi boshqarish organlari vakolatlari kengaytirilib, ushbu maqsadda mahallaning alohida jamg‘armasi tashkil etiladi. Bularning barchasi aholi muammolarini hal etishda sifat va samaradorlik oshishiga olib keladi. Umuman, strategiyaning har bir ustuvor yo‘nalishi inson qadrini ulug‘lashga xizmat qiluvchi vazifalarni qamrab olgan. *Zero, Prezidentimiz ta’kidlaganidek, — “inson qadri biz uchun qandaydir mavhum, balandparvoz tushuncha emas. Inson qadri deganda, biz, avvalo, har bir fuqaroning tinch va xavfsiz hayot kechirishini, uning fundamental huquq va erkinliklarini ta’minlashni nazarda tutamiz”.*

Inson huquqlarini himoya qilish uzluksiz davom etadigan jarayon ekanligi nuqtai nazaridan xulosa sifatida aytish mumkinki, Yangi O‘zbekisonning Taraqqiyot strategiyasida mamlakatimiz inson qadrini yuksaltirish borasida kelgusi besh yillik uchun muhim vazifa va maqsadlarini belgilab olgan. Demakki, keng ko'lamli islohotlar jarayoni izchil davom etib, ular sermahsul bo'lishidan butun xalqimiz manfaatdor. Ularni amalga oshishi uchun esa har birimiz mas’uldirmiz. Zero mamlakatimiz kelajagi va rivoji uchun hamjihatligimiz va birdamligimiz muhimdir. Yangi O'zbekiston Taraqqiyot strategiyasini amalga oshirishda barcha

davlat va jamoat tashkilotlari, fuqarolik jamiyati institutlari, nodavlat notijorat tashkilotlari vakillari ham kamarbasta bo'lishiga ishonamiz. Yangi O'zbekiston Taraqqiyot strategiyasi milliy rivojlanishimizning yangi bosqichini boshlab beradi hamda xalqimizni umumiy maqsadlar yo'lida birlashtirib turadigan yaxlit ma’naviy asos va mezonga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1.Ta’lim to‘g‘risida. O‘zbekiston Respublikasining Qonuni. – T.: O‘zbekiston, 2020

2.Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. – T.:O‘zbekiston, 2017

3.2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha harakatlar strategiyasi// https://www.lex.Uz

4.2022—2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi// https://www.lex.Uz